

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătațe pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2655 Scol.

Cătră toate oficiile protopresbiterale, ca inspectorate tractuale de scoale, și cătră toți învățătorii dela scoalele confesionale greco-orient. române din arhidieceșana Transilvaniei.

Rezultatele conferențelor învățătoresci au rămas după observările de până acum departe de justele așteptări combinate cu acele. Provădute în statutul organic, conferențele învățătoresci sînt menite a da învățătorilor ocaziune de a cunoaște rezultatele mai noave ale științelor pedagogice-didactice; de a-și însuși principiile și regulile recunoscute de bune și folosite pe terenul activității lor; de a-și împărtăși în mod colegial experiențele lor din viața practică școlară; s'a așteptat ca acele conferențe să fie înmbrățișate cu toată căldura, mai ales din partea învățătorilor noștri, cari în prevalență majoritate au mare trebuință a ține cont de progresele timpului.

Prea puținul zel ce s'a arătat față de acele conferențe în unele părți ale arhidieceșei condiționează regularea acestei instituțiuni cu strictă aplicare a principiilor și dispozițiilor cuprinse în legile din vigoare.

În sensul acesta consistoriul arhidieceșan află a ordina următoarele:

I. În urma și pe baza noavei arondări a protopresbiteratelor se împarte arhidieceșana în 11 districte de învățământ, și anume:

1. *Districtul Sibiului*, cu locul central *Sibiu*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Sibiu, b) Sălișce, c) Avrig.

2. *Districtul Sebeșului*, cu locul central *Sebeș*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Mercurea b) Sebeș c) Alba-Iulia.

3. *Districtul Devei*, cu locul central *Deva*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Hațeg, b) Deva, c) Dobra d) Ilia, e) Orăștia.

4. *Districtul Zarandului*, cu locul central *Brad*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Zarand b) Gioagiu I. și II.

5. *Districtul Abrudului*, cu locul central *Abrud*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Abrud, b) Câmpeni, c) Lupșa.

6. *Districtul Turdei*, cu locul central *Turda*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Cluj, b) Turda.

7. *Districtul Deșului*, cu locul central *Deeș*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Unguraș, b) Cetatea de peatră, c) Solnoc d) Deeș.

8. *Districtul Sas-Reghinului*, cu locul central *Sas-Reghin*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Sas-Reghin, b) Bistrița, c) Mușeș-Oșorheiu

9. *Districtul Sighișoarei*, cu locul central *Sighișoara*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Târnava, b) Sighișoara, c) Sighișoara.

10. *Districtul Brașovului*, cu locul central *Brașov*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Brașov I și II, b) Bran, c) Treiscaune.

11. *Districtul Făgărașului*, cu locul central *Făgăraș*, stătătoriu din protopresbiteratele:

a) Făgăraș, b) Agnita, c) Cohalm.

II. În sensul §-lui 147 al articolului de lege XXXVIII din anul 1868 învățătorii din fie-care district formează o corporațiune învățătorescă, care se va organiza sub numirea de reuniune învățătorescă pe baza statutelor emaneate dela consistoriul arhidieceșan sub datul și numărul de față.

III. În modul acesta și după împărțirea teritorială de mai sus se vor ține conferințele învățătoresci și în anul curinte și anume în zilele dela 9 până la 14 August st. v. în următoarele locuri și sub conducerea următorilor comisari:

1. Conferința din districtul Sibiului în *Sibiu*, sub conducerea profesorului seminarial și asesor consistorial, protodiaconul Simeon Popescu.

2. Din districtul Sas-Sebeșului în *Sas-Sebeș*, sub conducerea profesorului provisoriu seminarial Dr. Ioan Crișan.

3. Din districtul Devei în *Deva* sub conducerea protopresbiterului tractual și asesor consistorial Ioan Papiu.

4. Din districtul Zarandului în *Brad*, sub conducerea profesorului gimnasial Constantin Costin.

5. Din districtul Abrudului în *Abrud*, sub conducerea profesorului gimnasial Vasiliu Damian.

6. Din districtul Turdei în *Turda*, sub conducerea profesorului seminarial și asesor consistorial Dr. Nicolau Maier.

7. Din districtul Dejului în *Deeș*, sub conducerea profesorului gimnasial Pletos.

8. Din districtul Sas-Reghinului în *Sas-Reghin*, sub conducerea protopresbiterului tractual Galațion Șagău.

9. Din districtul Sighișoarei în *Sighișoara*, sub conducerea administratorului protopresbiterat tractual Demetriu Moldovan.

10. Din districtul Brașovului în *Brașov*, sub conducerea directorului gimnasial și asesor consistorial Ștefan Iosif.

11. Din districtul Făgărașului în *Făgăraș*, sub conducerea directorului la școala capitală din Săcele (Satulung) Iuliu Petric.

Obiectele principale de discuțiune în anul acesta vor fi:

1. Desbaterea statutelor reuniunilor (corporațiunilor) și constituirea provisorie a aceleia.

2. Consultări, opinii și eventual ficsarea de principii referitoare:

a) la metodică învățământului religiunii în scoalele populare;

b) la înființarea de case de păstrare școlare.

3 Prelegeri de model din obiectele de învățământ.

IV. Reuniunile învățătoresci au a se ține conform concludului sinodului arhidieceșan din acest an Nr. 85 tot pe un timp cu conferențele învățătoresci; de aceea

V. Fie care învățătoriu, definitiv ori provisoriu, în sensul §. 70 al „Normativului școlar” din 1882 ca membru obligat al reuniunii e datoriu a participa la conferențele învățătoresci. Absențele nejustificate se vor pedepsi pe cale disciplinară.

VI. Comunele bisericesci sînt îndatorate a provide pe învățătorii săi cu bani de călătorie și diurne pe timpul conferențelor.

VII. Spre a face posibilă constituirea reuniunilor și ținerea evidentă a membrilor ei, oficiile protopresbiterale se însărcinează a pregăti o consemnara asată a tuturor învățătorilor tractuali, cuprîndînd numele învățătorului și al comunei, în care funcționează, și a o transpune aceasta până în 1 August oficiului protopresbiterat tractual, în care se va ține conferința în anul curite.

Asemenea se însărcinează oficiile protopresbiterale și parohiale a împărtăși acest cerculariu fără amănare tuturor învățătorilor dela scoalele noastre populare și a face de timpuriu dispozițiunile necesari pentru provederea învățătorilor cu suma necesară spre suportarea speselor de călătorie și a diurnelor prescise sub punctul VI al acestui cerculariu.

VIII. Oficiile protopresbiterale vor îngriji sub responsabilitate, ca toți învățătorii tractuali se participe

FOIȚA.

Alecsandria.

(Urmare și fine.)

Dar interesul cel mai mare îl stîrnesc în Alecsandria coloniile europene. Aceste pot fi considerate în feliurite moduri. Dacă este cineva un moralist sever cu antipatie cătră speculațiuni și speculanți, dacă n'are cineva încredere în lucrul celor, cari fac geșefturi prea lucrative: apoi colonia europeană în curînd te face să o uresci. Ear dacă este omul numai simplu călător, care vrea să petreacă și dela călătorie sa să aibe amintiri plăcute — o, atunci e lucrul cu totul altmintrea! Atunci coloniile europene sînt foarte frumoase și nu le poate frecuenta omul destul. Adevărat bărbații sînt prea ocupați cu prețurile bumbacului și cu cursul bursei, ca să poată fi foarte amabili; Ear femeile sînt adorabile frumoase. Puține cetăți în lume au femei așa frumoase ca Alecsandria. Renumită este eșirea dela marea catolică și greacă.

Călătorii închiriază scaune cu perini, spre a vedea defileul acesta mai

infințit, de femei de o frumseță completă. Grecoicele sînt mai frumoase decât toate, sînt chiar încântătoare. Ele, adevărat, sînt ingrașe cam iute, dară aceasta e soarta comună a femeilor din orient și afară de aceea modul acesta de dezvoltare acolo e foarte plăcut. Ochii lor sînt mari și strălucitori fără seamă; liniamentele feței de o regularitate antică; pelița de o culoare palidă arată tipul cu atât mai frumos; lor nimica nu le lipsește decât — se dîc — grația în îmblet și agilitatea în maniere, Alecsandria afară de aceea e cetate plină de veselii. Adunările, balurile, excursiunile nu se mai gată; danț (joc) și musică, toate bucuriile lumii urmează una după alta. Din traiul prin care Cleopatra a îndemnat pe Antoniu a petrece acolo, și de care bunul Plutarch — care negreșit era un moralist cum se cade — nu poate povesti fără oarecare emoțiune, a rămas ca o rouă, cu o suflare, asupra cetății.

Omul trebuie se aibă o imaginațiune foarte vie ca noaptea în Alecsandria modernă să-și aducă aminte de lumea trecută. Pretutindenea ne-

guțători mai sîraci pun de vîndare tot felul de victualii prăjituri roșii și albe de migdale, plăcinte îmbătătoare, curmale și dulceturi.

Lumina dela faclele cele mari de rășină dau un lustru deosebit figurilor de coloarea bronzului și totdeauna dispuse a ride. Pre urmă culorile se perd; porturile, diuna de mai multe culori, nu se mai pot cunoaște bine; porțile se încuie, numai cafenelele arabesci și europene, localurile de joc și alte stabilimente mai mult decât suspecte rămîn deschise, făcînd larmă (sgomot) și luminat. Ce ne surprinde mai mult sînt Arabii, cari zac lîngă ziduri și lînga fie care magazin și cari se scutesc de vînt numai cu vre o câteva scîndurițe de lădi, și de răceală numai cu o plapomă ușoară. Ei încă n'au adormit bine și ridică capul cît se mișcă ceva. Aceștia sînt păzitorii marfelor, o provedință, care — precum se pare nu e de prisos. Din pătrariu în pătrariu de oară dau un strigăt, pre care perind unul după altul trebuie să 'l repete, și care prin strada toată repetîndu-se, se lăsece în strada vecină și nu-

mai decât se aude în ținutul întreg. Într'acest chip se conving păzitorii, că nu dorm. Un Șeik, care e șeful corporațiunii, trece în diferite intervale și pe somnoroșii îi bate cu biciul. Sgomotele aceste, care regulat durează până dimineața, în tăcerea nopții fac o impresiune misterioasă. Un jurnalist care a fost în Egipt la deschiderea canalului dela Suez credea că sgomotul, care 'l scula din somn, e cîntul Muezzinilor, care chiamă pe credincioși la rugăciuni. El se grăbia de a scrie jurnalului său, care reprezintă interese catolice, că Musulmanii sînt cu mult mai religioși, decât creștinii, fiind că cînt e noaptea se roagă lui Dumnezeu, și adause reflecșiunii acestei morale cercustarea memorabilă, că Muezinii, cari diuna se sue pe minarete, noaptea se culcă lîngă trotoare în lădi de marfă, un obicei, care după părerea sa se poate esplica din punctul de vedere religios. Cîte învățători de aceste, și în trebi mai serioase, s'au mai scris în pri-vința Egiptului!

la conferențe și se se proveadă de că-
tră comune cu spesele necesari.

Din ședința consistoriului arhidie-
cesan cu senat scolar, ținută în Sibiu,
la 6 Iulie 1882.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

Frățietate.

Sibiu 12 Iulie, 1882.

(O-1.) Escursiunei literaților și
artistilor maghiari în părțile sudice i
se atribue o mare însemnătate politică.
Întreaga jurnalistică ungurească vine
și ne predică înfrățire și împăcare. Și
ca lucrul se apară și mai picant se
impută Românilor din Ardeal ferbin-
tea dorință de a vedea întreg elemen-
tul unguresc dispărut de pe fața pământului,
și în special diaristicele române
din Ardeal i se impută gravitare în afară;
o înfățișează ca și când jurnalistică
română de aici ar pune pede-
că înfrățirii elementului românesc
cu cel unguresc, ca și când ea n'ar
înțelege identitatea de interese între
acestea două națiuni.

Nu suntem nici noi de eri de
alaltăieri. Cunoaștem bine pe Unguri
și le simțim cu prisos dragostea lor.
Scim și aceea, că nu ei au fost cei
dintâiu, cari au accentuat identitatea
intereselor dintre națiunea română și
cea maghiară, și ne prinde mirarea
că înfățișează lucrul astfel, după cum
il înfățișează, și nu ne putem mira
din destul când vedem ținuta de astăzi
a jurnalistică maghiare, și ne sur-
prinde mirarea când vedem că ne pro-
voacă se conlucrăm noi la înfrățirea
acestor două elemente, înfrățire, pen-
tru care Ungurii aduc atâtea sacrificii.

Să nu ne fi provocat jurnalistică
maghiară, noi tăceam. Tăceam căci
de atâtea ori am accentuat identitatea
de interese comune între Români și
Unguri, încât ea forma rubrică per-
de jurnalistică lor, ne vom călca pe
inimă și vom mai bate earăși toaca
la urechia surdului.

Cetăm negru pe alb în foile un-
guresci de Sâmbătă, 22 Iulie a. c.
„România a recunoscut că ea trebuie
să trăiască cu națiunea maghiară în
cea mai perfectă armonie și au es-
ploatat și această însemnătate oca-
sională (escursia literaților) spre a-și do-
cumenta simțemintele sale loiale față
cu Maghiarii. Și aceasta documentează
că România și exprimă stima și con-
siderația națiunii din imperiul milie-
nariu al Sântului Ștefan“.

„Această apariție e îmbucurătoare.
Vecinii noștri ne vor cunoaște
personal, vor cunoaște pe unguri, în
contra căroră nemernicii și mișei de
agitatori naționali aici în patrie ațită
poporațiunea română și umple de
urgisire inima vecinilor noștri. Se ne
cunoască numai bine românii de din-
colo pe noi, studieze bine institu-
țiunile noastre, procederea
noastră față cu naționalitățile
din patrie.... și atunci ne vor
privi cu alți ochi, altfel vor judeca ei
aspirațiunile noastre, caracterul no-
stru și instituțiunile noastre.“

Că ospitalitatea din partea Ro-
mâniei se explică așa după cum se
explică, pre noi ne întristează. Oa-
menii cu creștere nu se obicinuesc a
resplăti astfel ospitalitatea. Dintr'alte
jurnalistică română de peste munți
o va lua și aceasta la cunoștință.

Pre noi ne interesează mai mult
partea din urmă a dorințelor un-
guresci. Dece Dumneșu că Românii din
România se să mai ocupe și cu starea
de lucruri dela noi. Și anume de s'ar
implini dorințele ungurilor, de ar cu-
noaște românii din România legile
unguresci și dela Aprobatae și Com-
pilatae mai departe, până pela anul
1437. Apoi cele mai recente, cum e
arondarea Transilvaniei, legea pentru

introducerea limbei unguresci în scoa-
lele medii, și aplicarea legii despre
naționalități. Dece Dumneșu se le
studieze ei toate acestea, și apoi se
vedem cu ce ochi vor privi ei pe
maghiari.

Repetăm încă odată că numai la
provocarea directă a jurnalistică un-
guresci am remprosperat acestea și
cele ce urmează.

S'a accentuat din nou identitatea
de interese, și aceasta numai cu scop
ca să lovească în jurnalistică română
din Transilvania și Ungaria. Și nu se
poate explica cum au ajuns jurnalistică
maghiară la democraticele prin-
cipii libertate, egalitate, frățietate,
dacă nu prin asociațiunea ideilor,
ocupându-se ea cu înfrățirea acestor
două elemente.

Eată ce se dice la adresa presei
române: „Provocăm diarele (?)
române din Transilvania, că
ei (?) ca patrioți și români
să-și pună la inimă pactul cese
închee între cele două națiuni
și se nu samene neghină prin-
tre grâu. Lor le-ar compete
de a mijloci între români și
maghiari, ei ar putea face zala
culturală. Nobilă chemare po-
litică și socială este chemarea
lor, însă ei nu înțeleg cursul
lucrurilor, (félreértik a vi-
lág folyását) și pretensiunile
situațiunii dintre cele două
națiuni, ei vânează după utopii
cari sunt spre paguba ambe-
lor țări, și cu deosebire spre
paguba bunului popor vala-
chic din Transilvania, căruia i
răpesc liniștea, și produc sci-
siuni în societate. Sperăm însă
că aceste se vor schimba și
vor resuna și în Transilva-
nia orațiile din Mehadia și
Turnu-Severin, cari proclamă
amiciia între două națiuni.“

Identitatea de interese dela noi
rim însă foarte tare unii de alții.

Noi voim ca să trăim ca români,
și ca români să ne bucurăm de bene-
ficiile statului. Avem interes să trăim
ca români și să ne dezvoltăm ca ro-
mâni. Ce fac însă ungurii pentru acest
interes al nostru? Să le mai spunem
ce fac ei?

În adevăr nu e popor mai bun
ca poporul nostru. Cu nime în acea-
sta țeară n'ar putea trăi ungurii mai
bine decât cu noi românii. N'ar trebui
decât se eșecute legile deja existente
și dacă nu ne ajută cu nimica,
cel puțin nu pună pedeci înaintării
noastre în cultură.

Cât timp însă calcă în picioare
legea pentru naționalități, introduc
prin lege limba ungurească în scoalele
noastre populare, vreau să ne maghia-
rizeze și scoalele medii, ce mai avem,
cât timp formează reuniuni pentru ma-
ghiarisare, cât timp ne eschid dela
toate beneficiile statului, ne maghia-
rizează numele copiilor în scoale etc.
etc. și aceste toate sub devisa: Ega-
litate, libertate, frățietate, cât
timp o fac aceasta, nu poftescă ca
noi să tăcem și să-le strigăm Osanna.
Cât timp vor fi ei asupritorii și impila-
torii neamului românesc, și noi vom fi
apărătorii și scutitorii neamului no-
stru, și între noi după cum stăm
astăzi, nu poate fi vorba de frățietate.
Schimbativă ticălosul sistem de astăzi,
și atunci vă vom da mână de frăție-
tate; până când însă ne călcați toate
drepturile în picioare, vom lupta cu
armele legale între barierele legilor
existente, și frățietatea cu frații de
dincolo o veți face preste capetele
noastre.

Amiciția și frățietatea ungurescă
și față cu statul român și noi se
poate numi ori și cum, numai frățescă
și egală nu. Cursul politice un-
gare ne dovedește contrariul și cu
deosebire ținuta diaristice maghiare

în cestiunea Dunărei a deschis ochii
chiar și românii celor mai opti-
miști. Dragostea ungurească către noi
cei din binecuvântata Ungarie e pro-
verbială și din destul cunoscută. Și am
dori ca ungurii cel puțin când vorbesc
de dragoste se rămăie la dragoste.
Și dacă d. e. „Budapesti Hirlep“ din
22 Iulie a. c. pe pagina I. e plină de
dragoste să-o continue și pe pagina a
3. Când vorbește însă pe pagina a 3
despre concertul românesc din Mar-
mația, proiectat de societatea pentru
fondarea teatrului român în Ungaria,
și „drăgostosul“ de corespondent
dice că mai bucuroș ar refera
despre vre-o reuniune de ma-
ghiarisare, ne vine a fugi de dra-
gostea ungurească.

Înfrățirea nu se face nici prin to-
asturi în Turnu-Severin și Mehadia, nici
prin articlu de fond plin de enunțiațiuni
improscătoare. Arătați frățietatea în
faptă, dragostea în faptă, schimbativă
sistemul de ați, puneți în lucrare
principiile: egalitate, frățietate, liber-
tate, și atunci românii și fără toate
vor fi pretenii ungurilor, căci intere-
sele la toți ne sunt comune.

Revista politică.

Sibiu, în 13 Iulie.

„W. Ztg.“ a publicat patenta îm-
părătească conform cărei dieta Bucu-
vinei se va deschide în 1 August n.
(20 Iulie.)

Bar. Nicolici este denumit *ad*
latus civil lângă capul administrați-
unii din Bosnia și Erțegovina, și fu
înzestrat și cu demnitatea de consilier
intim al Maj. Sale. „Politik“ află că
Dahlen va avea următoriu pe gen.
Iovanovici. Foaia din Praga află
motivarea acestor transformări într'a-
ceea că după ce capul superior al țe-
rilor ocupate este maghiar (Kallay)
ad latus civil serb (Nicolici), guver-
natoru militar trebuie să fie croat
(Iovanovici.)

Declarațiunea Porții în oara ul-
timă că este învoită a lua parte la
conferența puterilor a surprins pe pu-
teri. Se va vedea mai târziu dacă le-a
surprins pe toate. Englitera și Fran-
cia nu se potignesc de declarațiunea
aceasta, ci continuă cu dispozițiunile
lor de a înfrânge pe Arabi-pașa.
Francia vrea să atragă și pe Italia
la expedițiune.

Englezii au avut deja o ciocnire
mică cu Egiptenii.

Crisa egipteană.

În sfârșit situațiunea în Egipt se
clarifică și mai mult. „Times“ anunță
în 21 Iulie n. din Alecsandria: Arabi-
pașa declară a purta resboiu cu En-
glitera până la esțrem și amenință cu
pedepse aspre tuturor căror vor da
ajutoriu Englezilor și se vor face tră-
dători de patrie. Din declarațiune se
vede că și Chedivul este cuprins în-
tre trădători. Pe acesta îl învino-
vătește că noaptea fuge pe năile en-
glezesci și ziua asistă la măcelurile
Egiptenilor desarmați și a trupelor
egiptene din Alecsandria. Arabi-pașa
supune Egiptul întreg legilor de res-
boiu și pedepsește cu moarte pe cei
ce se opun dispozițiunilor lui. În Cairo
s'au început măcelurile în cartirul
jidovesc, de asemenea în Damietta,
Tookh, Benta și Calub, unde s'au tras
familiile întregi din vagoane și le-au
aruncat sub roatele vagoanelor. Per-
sonalul catastral din Tanta e ucis cu
totul.

Chedivul, spune biroul „Reuter“,
(în 23 Iuliu n.) a emis un decret prin
care declară pe Arabi-pașa de rebel
și îl depune. Proclamațiunea Chedi-
vului provoacă pe popor să nu plă-
tească dările lui Arabi-pașa și ordină
armatei să nu asculte de dănsul. Arabi-
pașa de altă parte a impus țerei o

contribuțiune de resboiu de 500,000
punți sterlingi (5 milioane de fl.)

În apele Alexandriei autori-
tățile au secuestrat un vas de pachete
și pe căpitanul vasului l'au arestat.
Vasul aducea dela Constantinopo-
le epistole suspecte lui Arabi-
pașa.

Guvernul Engliterii a luat
măsuri ca în 24 Iulie n. să plece sub
comanda lui Garnet Wolseley un
corp de 20,000 în Egipt. În London
s'au votat credite și pentru alte trupe
și adevă 900,000 punți (9 mil. fl.) pen-
tru armată și 1,400,000 punți pentru
marină. Reserbele engleze sunt în
parte chemate la arme.

Camera franceză mai votează
40 milioane pentru expedițiunea în
Egipt 5000 infanteriști marinari se
vor imbarca cât mai curând la Toulon
ca avantgarda expedițiunii franceze.

Corespondentul diariului „L'Inde-
pendance Belge“ dă următoarele amē-
nunte asupra bombardărei:

Focul trebuia să fie deschis la oara 7
dimineața. Pela ora 2, Arabi-pașa a făcut
o ultimă încercare de împăciuire. El a tră-
mis trei ofițeri pe un vapor la admiralul
Seymour, pentru a-l încunoștința că este gata
să desarme forturile.

În timp de mai multe oare, vaporul
a căutat în zadar Cuirasatul Amiral, care
și schimbăse locul în timpul nopții. Cei trei
ofițeri au trebuit dar să fie escortați lângă
cuirasatul Invincible de către un alt vas
Helicon. Amiralul Seymour i'a primit foarte
politicos, dar i'a făcut să înțeleagă că nimic
nu va putea împiedeca bombardarea. Solii
lui Arabii s'au reîntors atunci pe uscat după
ce au protestat și au pretins amiralului că se
le dea răspunsul său în scris.

La ora 7 totul era gata pentru acțiune.
Punțile vaselor erau libere tunurile încărcate
Tunarii englezi să desbrăcase de hainele de
prisos. Nu mai aveau pe ei decât pantaloni
și gileta de flanelă. Păreau încântați. Singura
lor teamă era ca Arabi-pașa adus la estre-
mitate să nu cedeze. Odată căduse la în-
voială dar fusese respins.

Cuirasatele engleze erau așezate astfel
în cât să bombardeze toate punctele de odată
Din partea mediteranei *Alecsandra, Superb,*
Sultan, Infesible și *Temeraire*. Din partea
portului esterior: *Monarch, Invincible* și
Penopole

La 7 oare punct o detunare groaznică
se auzi: *Alecsandra* trăgea cea dintâiu lovi-
tură de tun asupra fortului Pharos.

Peste cinci minute, vasul-amiral *Invin-*
cible dedea semnalul: Atac general asupra
bateriilor vrăjmașe.

Atunci focul a fost deschis pe toată li-
nia de odată, din partea mării și a portului
esterior.

În timp de o minută, s'a creșut că
Egiptenii nu vor răspunde. Dar această
ilusiune s'a împrăsciat iute. Vrajmașul era
la postul său. O ploaie de proiectile, care
cădând în apă ridicau nesce adevărate trombe
a răspuns primei descărcări a escadreii bri-
tanice. Erau giulele; din fericire pentru
Englezi, vrajmașul n'avea obusuri.

Îndată ce fumul se risipi, Englezii pu-
tură constata că artileria lor produsese deja
un efect. *Infesibile*, cuirasat construit de
curând și care trăgea pentru întâiași dată,
bombarda în același timp pe o parte fortul
Meks, și pe de altă parte fortul Ras-es-Tin.
Fie care ghiulea trimisă de către cele patru
tunuri uriașe ale sale nimerea cu o preci-
siune admirabilă deși depărtarea era de 4—5
mii metri. Fortul Ras-es-Tin era deja vă-
tămat. Două găuri mari se vedeau cu ochiul
slobod. Pharul era de asemenea vătămat.
În acel moment vasul-amiral dede un sem-
nal care în termeni maritimi însemnează:
Well done, Infesibile! — „Foarte bine, *In-*
flexibile!“ Echipagiul *Infesibilului* răspuns
prin nesce urale entusiaste.

În acel timp Egiptenii răspundeau cât
se poate de bine; forturile portului esterior
ochiau în vasul-amiral *Invincible*. Fortul
Meks îndreptase în potriva acestui bastiment
patru tunuri de calibru mare. Mai toate
ghiulelele nimereau. Peste un ceas, șase oa-
meni din echipagiul *Infesibilului* erau greu

răniți, și cuirasa vasului găurită în mai multe locuri. La 10 oare și jum. o bombă aprinse erbăria fortului Meks; fortul sări în aer făcând un sgomot infernal. Din aceea parte se sfîrșise totul.

Pe când acestea se petreceau în portul exterior, *Sultan*, *Superb* *Alexandra* își concentră focurile asupra fortului Pharos, care răspundea energic.

Din partea aceasta, Egiptenii se purtau earăși cu foarte mult curagiu. De mai multe ori s'au vădut oficiali suindu-se pe parapete și espunându-se la moarte, pentru a judeca cum stau lucrurile.

Artileria lor era cam slabă. Tunurile erau îndreptate foarte bine, dar cele mai multe ghiulele cădeau în apă, fără a vătăma mult flota engleză.

Pe la ceasurile unsprezece, cele trei vase apropiindu-se, ajunseră până la 800 metri departe de fortul Pharos, ale cărui ambe turnuri erau cădute.

În altă parte se petrecea un incident destul de miscător. Cuirasatul *Temeraire* despărțit de divisiunea care lucra în protiva fortului Pharos pentru a ataca fortul Gabari, între fortul Meks și fortul Tsale, se înomoli. Canoniera *Condor*, care n'avea de cât trei tunuri ghintuite mici, alergă să-i dea ajutor. *Temeraire* fu scos peste puțin și atacă fortul Gabari cu putere.

Condor merse atunci singură în protiva fortului Maraunet, care de un ceas necăjia cuirasatele *Inflexible* și *Monarch*, pe când acestea luptau în protiva fortului Meks.

Condor înaintă până la 1,200 metri departe de fort, care cu o singură descărcătură bine îndreptată l'ar fi putut îneca, și atacă cu atâta putere încât peste un ceas trei tunuri ale fortului Marabout erau reduse la tăcere.

Aceasta era a doua isbândă a zilei. Vasul amiral dete un nou semnal: *Well done*, *Condor*! care fu primit de echipagiul canonierei cu strigăte de: „Trăiască Seymour! Trăiască Beresford!“ (*Condor* era comandată de cătră lordul Carol Beresford.)

Aproape în același timp se văduse flacăra în partea Pharului Ras se tin sau palatul Haremului ardea. La douăsprezece și jumătate fortul nu mai răspundea focurilor bateriilor engleze, și *Alexandra*, făcuse să sară în aer fortul Ada.

Fortul Pharos foarte rău vătămat, răspundea foarte slab. Peste două ceasuri nu era decât o grămadă de ruine. Garnisoana se mai împotrivi până la ceasurile patru, dar vădând că ori ce luptă este zadarnică se retrase.

Amiralul Seymour porunci ca focurile se înceteze aproape peste tot. Nu se mai audea decât la mari intervale câte o lovitură de tun, resunând în depărtare.

Acțiunea era sfârșită. Ea durase aproape opt ceasuri.

Navele engleze se apropiară atunci și făcură bilanțul perderilor lor. Pe cuirasatul *Sultan* erau 2 morți și 5 răniți; pe *Superb* 1 mort și un rănit, precum și o gaură în cuirasă; pe *Inflexible* 1 mort și 2 răniți; pe *Alexandra* 1 mort și 3 răniți; pe *Penelope* 8 răniți; pe *Invincible* 1 mort 6 răniți, precum și mai multe găuri în cuirasă; în totul 5 morți și 17 răniți. Nici un oficial nu fusese atins.

Perderile Egiptenilor nu pot fi evaluate. Se crede că sunt foarte mari. La 4 după douăsprezece, *Invincible* debarcase șapte oameni (locotenentii Bradford, Lambton și Poore, majorul Tulloch, aspirantul de marină Hardy și doi marinari) pentru a țintui tunurile fortului Meks. Acești oameni au găsit locul deșert dar pământul era acoperit de cadavre. Eacă tot ceea ce se scie pozitiv.

Ori cum marinarii englezi recunosc bravura desfășurată de cătră adversarii lor. Egiptenii și însuși Arabi-pașa, sunt reabilitați în ochii flotei.

Adunarea alegătorilor partidei populare germane.

Viena, 5/17 Iulie.

(Urmare.)

Espunerile lui Dr. Adolf Fischhof.

Deși starea mea în aceste momente nu-mi permite să urmez onori-

ficei invitări, ce mi se face, totuși doresc se fiu în contact spiritual cu onorabili oameni, cari s'au întrunit astăzi aicea, spre a-și spune verdictul asupra programului, pe basa căruia este a se forma în sinul parlamentului partidă poporală germană. Membrii parlamentului, cari voesc să recâștige influența germanismului și a germanilor în Austria, influență perdută prin greșita lor politică, doresc, ca la desbaterea acestor cestiuni, dela a căror deslegare atărnă bunăstarea poporului nostru și a monarhiei, în locul declamațiilor pathetice să pășiască liniștea desbatere, și să simt îndemnați a-și pune toate silințele și puterea ca vederile lor să fie cunoscute publicului, părerile lor să se clarifice prin cele ale altor oameni, cari simt național cugetă politicesce, ca astfel greșelile lor ori ale altora să se îndrepte și în locul prejudețiunii se pășească judecata. Cu chipul acesta să-mi fie ertat a desvolta idea, care formează basă năsuințelor acestor bărbați, ideea cuprinsă în propoziția, că austriacul liberal german are de împlinit trei datorințe: una e se fie fiu credincios al Austriei, a doua, să fie demn fiu al marelui popor german și a treia să fie adevăratul fiu al timpului în care trăiesce.

Ca austriac trebuie să stăruiească pentru mărirea și întărirea Austriei, ca german este chemat a păzi cu rezoluție, constanță și înțelepciune poziția și influența ginței sale în monarhie, ca om al timpului modern e dator a conlucra în spiritul timpului și a delătura tot, ce ar putea împedeca dezvoltarea culturală în Austria.

Mărirea și întărirea Austriei numai atunci se poate promova, când constituțiunea și toate instituțiile publice sunt corespunzătoare condițiilor de viață ale acesteia. Și la cunoștința acestor condițiuni nu vom ajunge nici odată dacă vom avea în vedere lucrurile cele neesențiale și formale, ci dacă vom examina organismul intern al statului, a căruia dezvoltare este încredințată scutului nostru. A tracta Austria după chipul altor state constituționale, numai din motivul că și ea e stat mare, ar însemna tot atâta, ca și când ai tracta struțul de asemenea cu chitul, numai pentru că amândouă sunt animale mari. Nu referințele de spațiu, esența este normativă pentru existența și dezvoltarea unui stat. Privind lucrurile în mare nu este ertat a perde din vedere, că Austria ca stat constituțional național se deosebește mult de alte state naționale în ce privește constituția ei, căci în acele state, unde nu este decât o singură naționalitate. S'au prevalează una, statul și națiunea sunt una, acolo patriotismul e identic cu simțământul național, și-și iubesc patria, căci și iubesc omul neamul său. Însă în statul compus din naționalități, în statul care cuprinde în sine mai multe seminții conșcii de sine. dintre cari nici una nu face majoritatea populațiunii, și dintre cari fie care constituie un puternic factor politic, statul și națiunea nu sunt una. și dacă acel stat se gherează de stat național, va se dăcă îndată ce o naționalitate se favorisează pe contul celorlalte, atunci el aduce în colisie iubirea de sine a naționalităților desconsiderate cu iubirea de patrie. Și de oarece dintre instincte cel mai puternic e cel de conservare proprie, în casuri de asemenea colisie statul este cel amenințat, și mai ales când naționalitățile neîndreptățite fac majoritatea, și vreo puternică stăpânire vecină scie exploata asemenea conflicte, asemenea ocațiuni. Ceea ce v'am spus aici în teorie, se întâmplă în faptă în viața noastră de toate zilele. Și de oare ce la introducerea erei constituționale nu s'a considerat destul natura sta-

tului nostru, nu s'a putut ajunge până astăzi la o stabilire, care nu mai așa e posibilă, dacă existența statului nu va fi atinsă de neincugiurabilele fluctuațiuni politice interne. Astăzi sîntem martori numai ai războiului publicistic și a luptei de rasă în parlament, astăzi sunt numai cuvinte înveninate, aruncate prin vorbe și scrieri; ce va fi înse în zilele grele dacă va mai dura antagonismul dintre naționalități și puterea statului nu va mai fi în stare să-și țină locul; când crize interne și sguduii externe vor amenința existența lui atunci sunt arme de moarte aruncate între noi, și cari pot aduce perire statului. Nu ne sînt oare în vie memorie luptele de rasă din 1848. în partea ostică a imperiului?

Am indigitat la fapte împlinite și mă voi provoca și la o mare autoritate. Sîm departe de a incuviința toate cele duse de marele neamic al Liberalismului, cancelariul imperiului vecin Bismarck la adresa politicilor din partidă națională liberală; câteva sentințe însă duse fără nici o tendență sînt totuși adevăratele espressii a convingerilor sale ca om de stat; și ne servește spre mare mulțămire și satisfacție când vedem pre cel mai mare politic de astăzi, pre cel mai înflăcărat german susținând, ceea ce voesc și partidă poporală germană se introducă în Austria, că: Nici o naționalitate nu trebuie preferită, nici una neîndreptățită. S'a susținut în tabăra celor neîmpăcabili, că partidă, care nu va scrie pe steagul său preferirea elementului german, inevitabil amenință alianța cu Germania. Acuma auzim din gura omului celui mai competent că această afirmațiune a fost luată din vînt. Cancelarul imperiului, a cărui spirit ager și adenc cunoasce prea bine individualitatea de stat a Austriei, vrea ca Germania se aibă de aliat al său pe Austria unită în sine, ca ea în oarele de primejdie se poată fi puternică, nu voesc însă a se alia cu o Austrie, a cărei popoare se dușmănesc de moarte, în vremea când alianța acestor două împărății trebuie să-și documenteze vitalitatea.

Pentru un politic real cum e și Bismarck e evident că scutul statului nostru nu e atât unitatea statului, cât mai mult unitatea popoarelor din stat. (Va urma.)

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Ape Potopuri.

Catastrofa din Reșinari. Abia Sâmbătă am putut afla că Reșinariii au pătimit în 7 Iulie în urma unei *rupturi de nour* încât abia i mai poți cunoasce. Catastrofa elementară are atâtea detaiuri încât nici după aproape opt zile nu e omul în stare să le poată aduna pe toate într'o descriere. Case întregi cu tot, crucile cele frumoase, nise adevărate monumente, din strada principală, podurile, cu o mică excepțiune nu mai sunt; drumul cel frumos din Reșinari până la crucea dintre hotare este numai nise înfiorătoare fragmente; alea cea frumoasă de plopi și sălci de ambe laturile drumului în parte mare spălată. Comuna cea frumoasă, în sfîrșit, este o întristătoare ruină. În nrul viitoriu, vom fi în trista pozițiune de a ilustra tabloul înfiorătoriu și mai îndetai. Causa că venim așa târziu cu aceasta descriere este că potopul a fost întreprins comunicatiunea cu Sibiul pe mai multe zile.

Simon, 7 Iulie. Ziua de 7 l. c. 1882 este o zi înspăimîntătoare pentru locuitorii din comuna Simon, una din comuna colectivă Bran. Pentru ce

aceasta cu permisiunea Onoratei Redacțiuni mă voi încerca a o spune în următoarele:

„Săriți! Săriți! că eacă o duce scăpați copii nefericiți!“ — fură primele cuvinte, ce fusei nenorocit ale auzi în ziua de Mercuri în 7 Iuliu v. la 4 oare dimineața. Aceste înspăimîntătoare vorbe, erau ca un apel cătră vecini simțitori, pentru a sări în ajutorul unei familii misere, spre a scăpa adăpostul lor de peire, spre a salva viața a 6 persoane, dintre cari un prunc abia de o săptămână.

Bravii vecini ai nenorocitei familii deși alergară la apelul acesta, cu toată bărbăția lor, cu toată rezistența lor, casa trebuie să părăsească fundamentul ei, și se plutească pe apă, ale cărei furii erau superioare rezistenței bravilor vecini. Și tot ce făcură fu că abia putu scăpa aceea familie nenorocită prinsă în ghiarele apei, amenințată pe de toate părțile cu peire. Acum aceea miseră familie e lipsită cu totul și de hrana vieții și de îmbrăcăminte, fără adăpost, fără masă, e lăsată numai în grija și îndurarea vecinilor și altori făcători de bine.

Această vedere tare îngrozitoare mi sfășia inima de durere, și dorința mea ar fi fost să sar în ajutorul nefericitei familii, dar nu se putea, pentru că trebuia se trec peste aceea vale furioasă, carea era cel puțin de 6—8 metri de înaltă și 20 și mai bine metri de lată.

Aceea vale trece prin mijlocul comunei Simon, isviresce din Buceciu din vârful așa numit Cătușul lui Franc, și dînsa, ploând mult la munți, a devenit mare, foarte mare, încât am vădut plutind pe dînsa, brați, sălcii și diferiți arbori din apropiere și din depărtare.

Socoteam, că se va fi sfîrșit furia apei prin toate câte le-am descris până aici; — dar nu trecu cinci minute și iată că celei dintăiu case sdrobotită pe apă, o alta i urmează.

Era casa unui individ George Busioc, carea ca și cea dintăiu, fiind situată în distanță nu prea mare de drum, și drumul nu prea departe de apă, această din urmă făcându-și loc pe de desupt, o luă în ghiarele sale.

Era dureros să te uiți, cum tot ce avea în casa sa acel individ, trebuia după un moment să se verse în apă spărgându-se casa. Vedeai, putini, resboiu, butoaie, căldări, coasten, lădi, scaune, plutind pe deasupra apei.

Era ceva vrednic de plîns, cum oamenii înspăimîntați la vederea acestora, părăseau casele, care cu un copil de fașe în brațe, care cu o haină care cu mâinile goale, lăsându-și locuințele pradă potopului, spre a-și salva viața.

Era fioros când vedeai, erburile necosite situate pe lîngă vale, cânepi legumi etc., amestecate cu năsip și petri mari aduse de potop, prefăcute în prunduri nafructifere; ba chiar rumpînduse pământul cu ele cu tot.

Am vădut chiar și porci, găini, oi înecate și strivite de petrie cele mari (bolovani).

Paguba e foarte mare, oamenii sînt la culmea deserațiunii.

Acestea le-am vădut, acestea le am făcut cunoscut și onoratului public cetitor. Câte nenorociri vor mai fi care nu le-am vădut, cari nu le-am auzit prin comuna Simon, cât și prin comunele învecinate.

Ioan Moșoiu.
învătătoriu.

Afacerea dela Tisza Eszlar.

Nyiregyháza, 21 Iulie, 1882.

„Budapesti Hírlap“ Judele de investigațiune Bary s'a pus mai întăi în înțelegere cu judele comunal, și mai

